

ΠΟΙΑ ΕΠΑΝΑΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΗ ΧΡΕΟΥΣ;

του Γιάννη Μηλιού

1. Ποιοι διαπραγματεύονται;

Σε κάθε (επανα)διαπραγμάτευση υπάρχει ένα καταστατικό ερώτημα: Ποιος διαπραγματεύεται τι και με ποιον;

Αν κάποιος/α είναι οπαδός της ιδεολογίας από την οποία προκύπτουν τα δελτία των 8.00, δεν θα έχει μάλλον καμία απορία αναφορικά με το ερώτημα: Η διαπραγμάτευση (θα) αφορά τη «χώρα» και τους «πιστωτές» της (ή «εμάς» και τους «πιστωτές μας»), με αντικείμενο το ύψος του δημόσιου χρέους (διαγραφή ενός τμήματός του; με ποια διαδικασία;) ή/και τους τρόπους και χρόνους αποπληρωμής του (μείωση επιτοκίων; παράταση του χρόνου αποπληρωμής;)

Εντούτοις, αν κάποιος/α είναι αριστερός/ή που επιδιώκει να είναι και μαρξιστής/στρια, θα κατανοεί ότι οι παραπάνω απαντήσεις συνιστούν μια παραγνώριση της πραγματικότητας, που απορρέει από την κυριαρχία της αστικής ιδεολογίας. Δεν διαπραγματεύεται η «χώρα», αλλά η ελληνική άρχουσα τάξη, εκπροσωπούμενη δια της κυβέρνησης. Δεν διαπραγματεύεται με «τους πιστωτές» του ελληνικού Δημοσίου, αλλά με (τις) άλλες άρχουσες τάξεις της ΕΕ δια των πολιτικών εκπροσώπων τους και με τους εκπροσώπους «θεσμών» διεθνούς χαρακτήρα (ΕΚΤ, ΔΝΤ, κλπ.) που εκφράζουν τα κοινά συμφέροντα των ευρωπαϊκών καπιταλισμών ή ευρύτερα των κυρίαρχων καπιταλιστικών δυνάμεων του πλανήτη και τις ρευστές και μεταβαλλόμενες ισορροπίες μεταξύ τους.

Ζητούμενο της διαπραγμάτευσης είναι η διαχείριση της κρίσης (χρέους) της Ευρωζώνης ως όψης της συστημικής κρίσης που πλήττει το παγκόσμιο καπιταλιστικό σύστημα και ιδίως τους αναπτυγμένους κρίκους του (ΕΕ, ΗΠΑ κ.ο.κ.). Η διαπραγμάτευση επηρεάζει φυσικά και τους συσχετισμούς δύναμης ανάμεσα στις ευρωπαϊκές αστικές τάξεις, όπως και τις σχέσεις ΕΕ-ΗΠΑ.

2. Το χρέος «είναι ταξικό»

Η κρίση που ζούμε είναι συνέπεια της παγκόσμιας κρίσης του 2008, του τρόπου που λειτουργεί η ΟΝΕ και των πολιτικών που άσκησε το σύστημα εξουσίας στην Ελλάδα τις τελευταίες δεκαετίες.

Εστιάζοντας στις εσωτερικές αιτίες, το πραγματικό πρόβλημα του χρέους είναι η διαρκώς διευρυνόμενη φοροαπαλλαγή του κεφαλαίου, με τη μείωση της φορολογίας των επιχειρήσεων, την υπόθαλψη της φοροδιαφυγής και εισφοροδιαφυγής, τα χαριστικά πακέτα στις τράπεζες. Είναι ακόμα, η επιθετική πολιτική του ελληνικού κράτους και οι υπέρογκες στρατιωτικές δαπάνες που συνεπάγεται. Αν η *άμεση φορολογία* στην Ελλάδα βρισκόταν απλά στον ευρωπαϊκό μέσο όρο κατά την περίοδο 2000-2008, το Δημόσιο θα είχε εισπράξει φορολογικά έσοδα της τάξης των 95 δις ευρώ. Συνυπολογίζοντας τα έτη 2009 και 2010, προκύπτει ότι το ελληνικό Δημόσιο παραιτήθηκε υπέρ των ψηλών εισοδημάτων από έσοδα που αντιστοιχούν στο δάνειο που έλαβε από την Τρόικα.

3. Οι πιστωτές του ελληνικού δημοσίου δεν έχουν ενιαία ταξικά χαρακτηριστικά

Το βασικό χαρακτηριστικό του σύγχρονου χρηματοπιστωτικού συστήματος είναι ότι αποτελεί μηχανισμό ελέγχου και ρύθμισης, σε νεοφιλελεύθερη βάση, των καπιταλιστικών οικονομιών και κοινωνιών, εμπλέκοντας σε σχέσεις δανεισμού, αξιολόγησης και «επιτήρησης» σχεδόν κάθε δρών οικονομικό υποκείμενο (επιχειρήσεις, δημόσιους οργανισμούς, δήμους και κράτη, άτομα) εντός των αναπτυγμένων καπιταλιστικών κοινωνιών.

Σήμερα «κρατούν» τα χρέη του ελληνικού Δημοσίου, εγχώριες και αλλοδαπές εμπορικές τράπεζες, η ΕΚΤ, ασφαλιστικά ταμεία και ιδιώτες. Ιδιώτες και Ταμεία, διότι τα περίφημα hedge funds δεν διαχειρίζονται χρεόγραφα (π.χ. του ελληνικού Δημοσίου) δικής τους ιδιοκτησίας, αλλά ιδιοκτησίας ενός ευρύτατου κοινού, που μέρος των αποταμιεύσεων του αποτελούν τα χρεόγραφα αυτά. (Όταν χρεοκόπησε η Lehman Brothers, Λαρισαίοι πολίτες δήλωσαν απώλειες τουλάχιστον 100 εκατ. ευρώ, καθώς είχαν αγοράσει χρεόγραφα της τράπεζας αυτής με τις αποταμιεύσεις τους).

4. Η στρατηγική της Αριστεράς πρέπει να διέπεται από ταξική μεροληψία

Η Αριστερά πρέπει να πάρει θέση στη ζήτηση της επαναδιαπραγμάτευσης του δημόσιου χρέους καθιστώντας σαφές στους εργαζόμενους ότι καμιά λύση δεν μπορεί να υπάρξει αν δεν ανατραπούν οι ταξικές πολιτικές που δημιουργούν το χρέος: Η ανισοκατανομή του εισοδήματος, η φοροασυλία του κεφαλαίου, η ύφεση.

Παράλληλα, η Αριστερά πρέπει να καλέσει τους εργαζόμενους να αγωνιστούν για τη διαγραφή εκείνου του τμήματος του χρέους που κρατούν οι Τράπεζες, η ΕΚΤ κλπ. Αντίθετα, πρέπει να ρυθμιστούν οι όροι αποπληρωμής του χρέους που κρατούν τα Ασφαλιστικά Ταμεία και οι ιδιώτες (μέχρι ένα ύψος). Δεν είναι δυνατόν να πούμε στους εργαζόμενους και τα Ταμεία τους (στην Ελλάδα και το εξωτερικό) «πληρώστε εσείς τα χρέη που σκόπιμα συσσωρεύσε το ελληνικό κεφάλαιο».

Για να μπορέσουμε όμως να συγκεκριμενοποιήσουμε μια τέτοια πολιτική πρέπει να γνωρίζουμε την ακριβή διάρθρωση του χρέους. Πρέπει επομένως να αρχίσουμε από τη σύσταση μιας Διεθνούς Ανεξάρτητης Επιτροπής Ελέγχου του ελληνικού δημόσιου χρέους.